

Dorota Wierzbicka-Próchniak

dwierzbicka@uni.opole.pl

Danuta Szewczyk-Kłós

danuta@uni.opole.pl

Biblioteka Główna Uniwersytetu Opolskiego

Platforma czasopism Uniwersytetu Opolskiego przykładem synergii w budowaniu otwartego dostępu do publikacji uczelnianych

Dorota
Wierzbicka-Próchniak

Dorota Wierzbicka-Próchniak – starszy bibliotekarz. Ukończyła informację naukową i bibliotekoznawstwo na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz Studium Pedagogiczne UJ. Obecnie pracuje na stanowisku specjalisty ds. źródeł elektronicznych w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Opolskiego. Skarbnik Koła Bibliotek Naukowych przy Zarządzie Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Opolu. Zainteresowania zawodowo-naukowe: elektroniczne źródła informacji, użytkownicy informacji cyfrowej, open access, repozytoria.

Danuta
Szewczyk-Kłós

Danuta Szewczyk-Kłós – absolwentka filologii polskiej (Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Opolu), studiów podyplomowych z bibliotekoznawstwa i informacji naukowej (Uniwersytet Wrocławski) oraz z zarządzania zasobami ludzkimi (Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu). Członek zespołu ekspertów SBP do akredytacji usług szkoleniowych dla branży bibliotekarskiej. Uczestniczka projektu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców. Specjalista informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej”. Sekretarz Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich. Zainteresowania zawodowe: zarządzanie wiedzą i informacją naukową, organizacja dostępu do zbiorów elektronicznych, kształcenie użytkowników informacji naukowej w bibliotekach akademickich.

Streszczenie¹: Narodowe Centrum Nauki we wrześniu 2018 r. zadeklarowało udział w realizacji Planu S, który przewiduje, że od 1 stycznia 2020 r. wszystkie publikacje naukowe powstałe w ramach finansowania ze środków publicznych muszą być publikowane w czasopismach open access lub na platformach open access. Na Uniwersytecie Opolskim trwały już wtedy prace nad uruchomieniem platformy, która zapewniłaby otwarty dostęp do uczelnianych czasopism naukowych. Docelowo posadowiono na niej trzynastę tytułów wydawanych przez uczelnię. Zadanie to powierzono do realizacji Bibliotece Głównej UO jako jednostce koordynującej wszelkie prace związane z powstaniem platformy. Jest to kolejna forma, po repozytorium uczelnianym, aktywnego uczestnictwa biblioteki w realizowaniu polityki otwartego dostępu na opolskiej Alma Mater. Platformę uruchomiono w listopadzie 2018 r. Prace związane z jej utworzeniem nie zostały jednak jeszcze zakończone.

¹ Poszerzone streszczenie referatu. Pełna wersja tekstu zostanie opublikowana w „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum”.

Głównymi motywatorami do stworzenia instytucjonalnej platformy czasopism były: ubieganie się przez redakcje o pomoc *de minimis* w ramach programu *Wsparcie dla czasopism naukowych*, zaprezentowanie potencjału naukowego i wydawniczego uniwersytetu, zapewnienie łatwości wyszukiwania publikacji w sieci WWW oraz zwiększenie indeksowania opublikowanych tekstów w bazach danych i naukowych wyszukiwarkach, wprowadzenie automatyzacji procesu redakcyjnego oraz eksportu metadanych do POL-index i innych baz danych.

Realizację projektu stworzenia platformy czasopism można podzielić na dwa etapy. Pierwszy związany był z wdrożeniem otwartego systemu do obsługi czasopism Open Journal Systems. Drugi to okres rozpoczęcia korzystania ze wszystkich funkcjonalności platformy. Każdy z etapów charakteryzował się własnym zakresem prac oraz potrzebą zaangażowania i współpracy poszczególnych jednostek uczelni, w tym: redakcji czasopism, wydawnictw uczelnianych, centrum informatycznego, firmy zewnętrznej oraz zespołu pracowników biblioteki.

Współdziałanie jednostek uczelni odbywało się zarówno na etapie wdrożenia, jak i na etapie początkowego funkcjonowania platformy. Centrum informatyczne uczestniczyło w procedurze wyłonienia wykonawcy, ustalając warunki techniczne instalacji platformy, oraz konsultowało wymagania ofertowe i zapisy projektu umowy. Asystowało także przy umieszczeniu platformy czasopism na uczelnianym serwerze docelowym. Wszelkie dokumenty przechodzą weryfikację Biura Prawnego UO, natomiast każda kwestia związana z ochroną danych osobowych konsultowana jest z inspektorem ochrony danych osobowych Uniwersytetu Opolskiego. Wsparcia merytorycznego cały czas udzielały Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego oraz Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego.

Biblioteka Główna UO, począwszy od prac koncepcyjnych poprzez opracowanie specyfikacji, do chwili obecnej koordynuje realizację projektu, by zapewnić płynne funkcjonowanie platformy. Po ustaleniu podstawowych oczekiwań poszczególnych redakcji przeprowadziła procedurę wyłonienia wykonawcy. Następnie w trakcie pięciomiesięcznego okresu wdrażania, polegającego na zaprojektowaniu, przygotowaniu oraz uruchomieniu platformy czasopism elektronicznych, pełniła rolę pośrednika między wykonawcą a poszczególnymi redakcjami oraz sprawowała pieczę nad ostatecznym wyglądem graficznym platformy. Efektem zakończonego etapu wdrożenia jest profesjonalna platforma publikowania czasopism elektronicznych UO (<https://czasopisma.uni.opole.pl/>²), dostosowana do aktualnych standardów publikacji naukowych oraz wymagań MNiSW. W gestii biblioteki znajdują się obecnie: wszystkie kwestie administracyjne i formalnoprawne, nadzorowanie realizacji zapisów umowy przez wykonawcę, występowanie o możliwości dodatkowego finansowania platformy, dbanie o jej promocję, zapewnienie wsparcia redakcjom w zakresie funkcjonowania platformy, digitalizacja i zamieszczanie treści artykułów w archiwum poszczególnych czasopism.

Obecnie udało się już osiągnąć główne zamierzone cele, a pięć tytułów znalazło się w gronie wyróżnionych czasopism, które w najbliższych dwóch latach zostaną objęte finansowaniem w ramach ministerialnego programu *Wsparcie dla czasopism naukowych*. Są to: „Opolskie Studia Administracyjno-Prawne”, „Pogranicze: Polish Borderlands Studies”, „Studia Miejskie”, „Studia Oecumenica” oraz „Stylistyka”.

Słowa kluczowe: czasopisma naukowe, open access, polityka otwartego dostępu, platforma open access, Uniwersytet Opolski, biblioteka

University of Opole academic journals platform – an example of synergy in constructing open access to university publications

Abstract: In September 2018 the National Science Center declared to participate in the implementation of the S Plan, which provides that since January 1, 2020, all academic publications created as a result of public funding must be published in open access journals or on open access platforms. At the University of Opole, the work has already been on the way to launch a platform that would provide open access to the university

² Odesłanie do strony internetowej przedstawia wersję aktualną w dn. 14.08.2019 r.

academic journals. Ultimately, thirteen titles published by the university were placed on it. This task was entrusted to the Main Library of the University of Opole as a unit coordinating all work. Apart from the university repository, this is another form of the library's active participation in implementing the policy of open access on Opole Alma Mater. The platform was launched in November 2018. The work related to its creation has not yet been completed. The aim of the article is to present the stages of building the platform with the participation of editorial offices, university publishing houses, university IT Services, an external company and a team of library employees. It also shows the scope of work performed by project participants to ensure an efficient functioning of the platform and a high level of visibility of platform's resources in databases indexing scientific content.

Keywords: scientific journals, open access, open access policy, open access platform, University of Opole, library

[Prezentacja](#)

[Nagranie](#)

WIERZBICKA-PRÓCHNIAK, D., SZEWCZYK-KŁOS, D. Platforma czasopism Uniwersytetu Opolskiego przykładem synergii w budowaniu otwartego dostępu do publikacji uczelnianych. W: Sójkowska, I., Derfert-Wolf, L. (red.). *I Kongres Bibliotek Szkół Wyższych, Łódź, 12-14 czerwca 2019* [online]. Stowarzyszenie EBIB, 2019. [Dostęp 30.11.2019]. Materiały Konferencyjne EBIB, nr 26. ISBN 9788363458096. Dostępny w: http://open.ebib.pl/ojs/index.php/Mat_konf/article/view/725.